

Til lovforslag nr. L 29. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 10. december 1996

Betænkning

over

Forslag til lov om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra Håndværksrådet og Kommunernes Landsforening.

Der er af undervisningsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres, Enhedslistens og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de stillede ændringsforslag. Mindretallet vil begrunde sin indstilling mundtligt ved lovforslagets 2. behandling.

Et *andet mindretal* (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet er for så vidt enig i hensigten bag lovforslaget, nemlig at tilgodese de studerende ved videregående uddannelser, der på grund af afstanden mellem bopæl og uddannelsessted har væsentlige udgifter til transport. Mindretallet finder imidlertid, at den foreslåede rabatordning er så bureaukratisk, at det ikke er muligt at støtte lovforslaget i dets nuværende udformning. Mindretallet finder, at der i forvejen er rigeligt

bureaukrati både ved administrationen af de kollektive transportmidler og statens uddannelsesstøtte (SU), og dette bureaukrati vil med det foreliggende lovforslag blive væsentligt forværret, hvilket også undervisningsministerens ændringsforslag til lovforslaget er et tydeligt eksempel på.

Mindretallet er af den opfattelse, at studerende ved de videregående uddannelser burde have samme mulighed for et skattemæssigt fradrag for befordring mellem hjem og uddannelsessted, som lønmodtagere har for befordring mellem hjem og arbejdsplads. En sådan fradragssordning ville være uhyre simpel at administrere og ville ydermere overlade valget af transportmiddel til den studerende selv frem for den formynderiske holdning, der er udtrykt i lovforslagets rabatordning, som udelukkende gælder i forbindelse med kollektive transportmidler. Mindretallet har endvidere svært ved at se, hvordan lovforslaget harmonerer med ønsket om at tilgodese studerende og uddannelsesinstitutioner i tyndt befolkede områder, hvor valg af offentlige transportmidler ofte er så godt som udelukket.

Mindretallet opfordrer derfor undervisningsministeren til at trække lovforslaget tilbage og i stedet lade regeringen fremsætte et lovforslag, hvorefter studerende ved de videregående uddannelser får samme skattemæssige fradrag for befordring, som lønmodtagere har. Hvis undervisningsministeren ikke trækker sit lovforslag tilbage, vil mindretallet overveje selv at fremsætte et lovforslag af dette indhold.

Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tilrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af DF):

Til § 1

1) I *stk. 1* indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Periodekort kan efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse sidestilles med månedskort.«

2) I *stk. 3, 1. pkt.*, indsættes efter »fravælges« ordene: », jf. dog § 5, stk. 1, nr. 1«.

Til § 3

3) I *stk. 1* udgår 3. *pkt.*

4) *Stk. 2* udgår.
Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

5) *Stk. 3*, der bliver stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2*. Den studerende skal ved anmodning om rabat fremvise meddelelse fra styrelsen, jf. § 2, samt personlig legitimation med vellignende foto.«

Til § 4

6) I *stk. 3* udgår 3. *pkt.*

7) *Stk. 4* affattes således:

»*Stk. 4*. Revisoren for en transportansvarlig efter stk. 1 attesterer, at rabatten er ydet i overensstemmelse med § 3, stk. 1, og at rabatbeløbet i øvrigt er opgjort korrekt.«

Til § 5

8) I *nr. 1* indsættes efter »jf. § 2« ordene: », herunder om at studerende, der fravælger SU i en længere periode, ikke har ret til rabat«.

9) I *nr. 3* indsættes efter »månedskort« ordene: »og periodekort«.

10) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer: »01) hvordan studerende, der i en måned skal bruge flere månedskort, samlet kan opnå rabat i overensstemmelse med § 3, stk. 1«.

11) *Nr. 4* affattes således:

»4) opgørelsen af, hvilke beløb der er ydet i rabat, om frist for indsendelse af opgørelsen til styrelsen og om, hvilke krav der stilles til attestationen af opgørelsen, jf. § 4, stk. 4, samt om,«.

12) I *nr. 5* indsættes efter »bl.a.« ordene: »individbaserede oplysninger om studerende, der køber månedskort med rabat, eller«.

13) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke: »*Stk. 2*. Reglerne efter stk. 1, nr. 01, og reglerne efter stk. 1, nr. 5, om styrelsens adgang til at indhente individbaserede oplysninger fastsættes efter forhandling med de transportansvarlige.«

Til § 7

14) I *stk. 2* ændres »§ 3, stk. 4« til: »§ 3, stk. 3«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Periodekort er kort til kollektiv trafik, hvor gyldigheden beregnes i dage. For at lette administrationen af ordningen for de transportansvarlige, der kun udsteder periodekort, indsættes en bemyndigelse for undervisningsministeren til at sidestille periodekort med månedskort. Det er tanken, at ministeren efter nærmere drøftelse med de transportansvarlige vil fastsætte regler om, at periodekort med en gyldighedsperiode svarende til en måned skal give ret til rabat.

Til nr. 2

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 8, hvor der indføres en hjemmel til at fastsætte regler om, at studerende, der fravælger SU i en længere periode, ikke har ret til rabat.

Til nr. 3

Bestemmelsen i 3. pkt. om en bagatelgrænse tilsigtede en administrativ lettelse for de transportansvarlige, der er pligtige at yde rabat efter loven. HT har i sit høringssvar tilkendegivet, at bestemmelsen af edb-tekniske grunde vil have den modsatte effekt, dvs. besværliggøre administrationen af rabatordningen. Bagatelgræn-

sens bortfald vil være til fordel for studerende med udgifter til månedskort på mellem 300 og godt 338 kr. Forslaget indebærer en mindre merudgift, men den samlede udgift forventes fortsat at kunne rummes inden for den angivelte af de økonomiske konsekvenser, der fremgår af lovforslaget.

Til nr. 4

En mindre del af de studerende, der er omfattet af lovforslagets § 1, må for at komme fra deres bopæl til uddannelses- eller praktikstedet købe månedskort hos flere forskellige transportansvarlige. Det var med lovforslagets § 3, stk. 2, hensigten, at disse studerende straks ved køb af månedskort kunne stilles som studerende, der alene har behov for at købe ét månedskort, dvs. at de studerende ved fremvisning af dokumentation for køb af ét månedskort kunne få indregnet allerede foretaget egenbetaling ved køb af det næste månedskort. På tilsvarende vis skulle den studerende højst kunne opnå maksimumrabatten på 500 kr. Nye oplysninger peger på, at de transportansvarlige i nogle tilfælde vil have administrative problemer med at efterleve bestemmelsen i lovforslagets § 3, stk. 2. Ændringsforslaget indebærer i forening med ændringsforslag nr. 5 og nr. 10, at der af undervisningsministeren kan fastsættes regler for flerkortssituationen. Der kan herunder blive tale om, at studerende kun kan opnå kontant udbetaling af ekstra rabat ved henvendelse på udvalgte steder, fordi der skal tages hensyn til egenbetaling og rabat på kort, der tidligere er købt. Der vil som minimum blive fastsat krav om, at der kan ske kontant udbetaling ét sted i hvert amt. Der vil også kunne blive behov for at foretage en oprunding af prisen på de tidligere kort for at lette administrationen af ordningen. Spørgsmålet må drøftes nærmere med de transportansvarlige, før de endelige regler fastsættes.

Til nr. 5

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 4, hvor flerkortssituationen tages ud til nærmere regulering i bekendtgørelsesform. Endvidere er der foretaget en præcisering af kravet til legitimation i købsituationen.

Til nr. 6

I lovforslaget er amtsrådet i de amter, hvor der ikke er oprettet en fælleskommunal trafikvirksomhed, pålagt den opgave at modtage opgørelser over ydet rabat fra de enkelte transportansvarlige inden for amtet, at attestere at rabatten er ydet i overensstemmelse med reglerne, og at rabatbeløbet i øvrigt er opgjort korrekt samt at fremsende de attesterede opgørelser til styrelsen. Ændringsforslaget indebærer, at en transportansvarlig i disse amter på linje med fælleskommunale trafikvirksomheder, DSB og HT kan sende rabatopgørelser direkte til styrelsen, i det omfang opgørelsen er behørigt attesteret af revisoren for den transportansvarlige. Ændringsforslaget forudsætter, at amtsrådet i de pågældende amter inden ratatordningens ikrafttræden forsyner styrelsen med en liste over transportansvarlige inden for amtet samt sørger for at holde listen opdateret.

Til nr. 7

Der henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 6.

Til nr. 8

Der foreslås indsat en hjemmel for undervisningsministeren til at fastsætte regler om, at studerende, der fravælger SU i en længere periode, ikke kan få rabat. Studerende, der fravælger SU i en længere periode, vil ofte have så meget erhvervsarbejde, at de kun har begrænset tid til deres studier. De har dermed heller ikke det samme behov som andre studerende for rabat på befordring til deres uddannelsessted. Det kan heller ikke udelukkes, at visse studerende, der ikke har nogen studieintention, vil udnytte en formel tilknytning til en uddannelsesinstitution og til SU-systemet til at opnå ret til befordringsrabat. Det er ikke hensigten, at den foreslåede bemyndigelse skal udnyttes straks fra ordningens start. Ministeren vil følge ordningens anvendelse og vil alene fastsætte regler på området, hvis det viser sig, at der er behov derfor.

Til nr. 9

En studerende, der efterfølgende får tildelt SU og dermed får ret til rabat på månedskort, vil kunne have købt periodekort af tilfældig varighed, idet den pågældende ikke har været

klar over, at der efterfølgende ville blive tildelt SU. I sådanne situationer bør den uddannelsessøgende have mulighed for at få kontant udbetaling af rabat på periodekort.

Til nr. 10

Der henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 4.

Til nr. 11

De transportansvarlige har en egen interesse i hurtigst muligt at opnå refusion for ydet rabat. Det er imidlertid af bevillingsmæssige grunde vigtigt, at rabatbeløb løbende bliver afregnet. Det findes derfor hensigtsmæssigt med en hjemmel til om nødvendigt at fastsætte regler om frist for indsendelse af rabatopgørelser.

Til nr. 12

Det er hensigten med lovforslaget at lave så ubureaukratisk en ordning som muligt, hvorfor ordningen ikke omfatter en registrering af det enkelte køb med rabat på personnummer eller andet særligt nummer, som er knyttet til den enkelte rabatmeddelelse. Rigsrevisionen har imidlertid kritiseret, at det ikke er muligt efterfølgende at føre kontrol med de ydede rabatter på personer samt i det hele taget at foretage en efterfølgende kontrol af de udbetalte beløb. Revisionsmæssige synspunkter taler altså for, at der indføres krav om registrering af

det enkelte køb. Ændringsforslaget indeholder en hjemmel til undervisningsministeren til at fastsætte regler om, at SU-styrelsen kan indhente individbaserede oplysninger om studerende, der køber månedskort med rabat. Sådanne regler vil nødvendiggøre, at de transportansvarlige foretager registrering af de enkelte køb på rabatmeddelelsesniveau, og spørgsmål om fastsættelse af sådanne regler må derfor drøftes nærmere med disse. Ministeren vil følge ordningen og vil alene fastsætte regler på området, hvis der viser sig behov derfor. Etableringen af individbaseret registrering ville i givet fald også skabe et godt grundlag for indhentelse af oplysninger til vurdering af, om den faktiske anvendelse af ordningen er i overensstemmelse med lovforslagets intentioner.

Til nr. 13

Regler fastsat i medfør af de hjemler, som er indeholdt i ændringsforslag nr. 10 og nr. 12, kan have betydelig indvirkning på de transportansvarliges administrative systemer til håndtering af befordringsrabatten. På den baggrund foreslås det, at de pågældende hjemler ikke udnyttes, uden at det sker efter forhandling med de transportansvarlige.

Til nr. 14

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 4.

Anne-Marie Meldgaard (S) nfm. Hans Peter Baadsgaard (S) Poul Erik Dyrlund (S)

Dorte Dinesen (S) Jens Peter Vernerisen (S) Aage Frandsen (SF)

Elsbeth Gerner Nielsen (RV) Bruno Jerup (EL) Addi Andersen (CD)

Anders Mølgaard (V) Hanne Severinsen (V) fmd. Henning Urup (V) Ulla Tørnæs (V)

Frank Dahlgaard (KF) Lene Espersen (KF) John Vinther (KF) Poul Nødgaard (DF)

Fremskridtspartiet havde ikke medlemmer i udvalget.